Bestuurlijke P & C -kalender 2027 - toelichting

Bestuurlijke P&C-kalender 2027
Dossiernummer: 3876

Inhoud

Inhoud 2
1 Uitgangspunten voor de P&C-cyclus.....3
1.1 Wet- en regelgeving 3
1.2 Waterbeheerprogramma 6 en 7.....3
1.3 De P&C-cyclus in het kalenderjaar 4
1.4 Uitgangspunten P&C-producten.....**Error! Bookmark not defined.**
2 De planning & control cyclus 2027.....5
2.1 Jaarstukken 2026.....5
2.2 Kadernota 2028 5
2.3 Bestuursrapportage 2027 6
2.4 Tweede begrotingswijziging 2027 6
2.5 Begroting 2028 en meerjarenraming 2029-2032.....7

1 Uitgangspunten voor de P&C-cyclus

1.1 Wet- en regelgeving

Artikel 108 van de Waterschapswet verplicht het algemeen bestuur van een waterschap tot het vaststellen van een financiële verordening. Dit document waarborgt dat de organisatie voldoet aan de wettelijke eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle. De verordening omvat onder meer de uitgangspunten voor het financieel beleid en beheer, waaronder de producten uit de planning en control cyclus (P&C-cyclus).

De Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie van Delfland is de uitwerking van artikel 108 van de Waterschapswet en vormt het kader voor onze P&C-cyclus. De jaarlijkse P&C-cyclus wordt met deze bestuurlijke kalender inzichtelijk gemaakt en aan de verenigde vergadering (VV) aangeboden voor vaststelling. De P&C-producten worden elk afzonderlijk voor besluitvorming voorgelegd aan de VV.

Voor de vaststelling van de begroting en de jaarstukken gelden wettelijke bepalingen. Voor de jaarstukken geldt dat het vastgestelde jaarverslag en de vastgestelde jaarrekening, inclusief besluit, uiterlijk 15 juli van het volgende jaar aan de toezichthouder (de provincie Zuid-Holland) moeten zijn aangeboden[1].
De datum van vaststelling van de begroting 2028 door de VV wordt bepaald door de vereisten uit de Waterschapwet[2] ten aanzien van aanlevering bij de provincie en het tijdig ingericht zijn van de administratie voor het nieuwe boekjaar. De begroting 2028 moet vóór 1 december 2027 aan de toezichthouder zijn aangeboden.

Hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit regelt de beleidsvoorbereiding en verantwoording van waterschappen. Het bevat de specifieke voorschriften waaraan de meerjarenraming, begroting, het jaarverslag en de jaarrekening van een waterschap moeten voldoen, inclusief de inrichting van de balans en de toelichting. Dit hoofdstuk is de wettelijke basis voor het Besluit Beleidsvoorbereiding en Verantwoording Waterschappen (BBVW). De specifieke verslaggevingsregels voor de opstelling van deze financiële documenten zijn vastgelegd in de ministeriële regeling. De BBVW schrijft precies voor hoe waterschappen hun begrotingen, jaarrekeningen en reserves moeten inrichten, waardoor de cijfers transparant en onderling vergelijkbaar blijven:

a. Er is een programma-indeling, waarin doelen, beleid en kosten zijn weergegeven. Over de afwijkingen ten opzichte van de doelen en kosten wordt gerapporteerd.
b. Elk programma bevat een overzicht van prestatie-indicatoren met een korte toelichting.
c. Voor de bestuursrapportage geldt dat over zowel de voortgang als de financiële afwijkingen ten opzichte van de vastgestelde begroting wordt gerapporteerd.

1.2 Waterbeheerprogramma 6 en 7

Het inhoudelijke vertrekpunt voor de totstandkoming van de P&C-producten is het Waterbeheerprogramma 6 (WBP6). Dit programma vormt het kader voor de activiteiten van Delfland. Hierin zijn voor een periode van zes jaar de doelstellingen van Delfland vastgelegd en wordt op hoofdlijnen beschreven wat daarvoor moet worden gedaan. Het WBP6 houdt

[1]Waterschapswet art. 107: het DB zendt de vastgestelde jaarrekening en het jaarverslag binnen twee weken na vaststelling, maar in ieder geval vóór 15 juli aan GS van de provincie.
[2]Waterschapswet art 101: het DB zendt de begroting binnen 2 weken na vaststelling, en uiterlijk 1 december aan GS van de provincie.

rekening met de Europese richtlijnen en de integrale plannen van het Rijk en de provincie. Het WBP6 (2022-2027) is door de VV vastgesteld in maart 2022.

In 2026 en 2027 wordt gewerkt aan het nieuwe Waterbeheerprogramma 7 (2028-2033), dat naar verwachting in het voorjaar 2027 in concept wordt aangeboden. De planning is dat het WBP7 in de VV van november 2027 wordt vastgesteld. De planning kan afwijken onder andere door het verloop van de coalitievorming naar aanleiding van de verkiezingen die op 15 maart 2027 worden gehouden.

1.3 Waterschapsverkiezingen

In verband met de waterschapsverkiezingen op 15 maart 2027 wordt er geen kadernota opgesteld. Het nieuwe college heeft de mogelijkheid om een kaderbrief 2028 op te stellen. In de kaderbrief worden de financiële kaders voor de begroting 2028 meegegeven. De inhoudelijke kaders komen vanuit het coalitieakkoord dat na de verkiezingen wordt opgesteld.

1.4 De P&C-cyclus in het kalenderjaar

De logische volgorde van de P&C-producten in de P&C-cyclus wijkt af van de volgorde waarin ze binnen een kalenderjaar worden vastgesteld. De jaarstukken 2026 zijn het sluitstuk van de P&C-cyclus 2026, maar is het eerste P&C-product dat in 2027 wordt vastgesteld.
Tegelijk met de jaarstukken 2026 worden de voorbereidingen getroffen voor de kaderbrief 2028. Na de verkiezingen en gesloten coalitieakkoord wordt de kaderbrief definitief opgesteld.
In het voorjaar wordt tevens het proces van de bestuursrapportage 2027 opgestart. Dat betekent dat in de periode van februari tot juni aan drie P&C-producten wordt gewerkt die betrekking hebben op drie verschillende jaren.

De volgorde van onze P&C-cyclus 2027 is:

1. kadernota 2027 vastgesteld in 2026;
2. begroting en meerjarenraming 2027 vastgesteld in 2026;
3. bestuursrapportage 2027 vastgesteld in 2027;
4. tweede begrotingswijziging 2027 vastgesteld in 2027;
5. jaarstukken 2027 vastgesteld in 2028.

De volgorde van de P&C-producten die in 2027 worden aangeboden ter besluitvorming is:

1. jaarstukken 2026 VV juni 2027;
2. optie: kaderbrief 2028 VV juni 2027;
3. bestuursrapportage 2027 VV juli 2027;
4. tweede begrotingswijzing 2027 VV november 2027;
5. begroting 2028 en meerjarenraming 2029-2032 VV november 2027;

In het volgende hoofdstuk worden de vijf P&C-producten in bovenstaande volgorde toegelicht.

2 De planning & control cyclus 2027

2.1 Jaarstukken 2026

Doel
De jaarstukken, bestaande uit het jaarverslag en de jaarrekening, betreffen een verantwoording van het college aan de VV over het door het college gevoerde bestuur[3], de bestede middelen en de bereikte resultaten ten opzichte van de begroting 2026, waarbij rekening wordt gehouden met de bijstellingen in de bestuursrapportage 2026 en met die in de tweede begrotingswijziging 2026.

De jaarrekening wordt gecontroleerd door de accountant. De accountant brengt een verslag van bevindingen uit aan het college en de VV, inzake de getrouwheid van baten en lasten en activa en passiva, inclusief een oordeel over de kwaliteit, betrouwbaarheid. Het college legt na afloop van ieder begrotingsjaar verantwoording af aan de VV over de gecontroleerde rechtmatigheidsfouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering.

De jaarrekening is verder van belang voor een aantal externe doelen, zoals de opgave voor de berekening van het totale EMU-saldo, CBS-statistieken en de Waterspiegel. Tot slot moeten de jaarstukken inclusief het ondertekend besluit, accountantsverklaring en accountantsverslag worden ingediend bij onze toezichthouder de provincie Zuid-Holland. De deadline hiervoor is 15 juli 2027.

Inhoud
De indeling van de jaarstukken volgt de indeling van de begroting. In het Waterschapsbesluit en de BBV zijn de wettelijke vereisten beschreven waaraan de jaarstukken moeten voldoen. De volgende hoofdonderdelen zijn te onderscheiden:
1. Het jaarverslag, met daarin opgenomen de programmaverantwoording en de financiële paragrafen[4].
2. De jaarrekening, met daarin opgenomen de exploitatierekening, ingedeeld naar programma's, kostendragers en kosten- en opbrengstensoorten, de balans[5] en investeringen.

Planning
Het jaarverslag en de jaarrekening over 2026 worden vastgesteld in de VV van 17 juni 2027.

2.2 Kaderbrief 2028

Doel
De kaderbrief geeft de nieuwe VV de mogelijkheid om op basis van het afgesloten coalitieakkoord de organisatie financiële richtlijnen mee te geven voor de begroting 2028 en meerjarenraming 2029-2032.

Inhoud
In de kaderbrief worden de financiële kaders voor het begrotingsproces opgenomen.

De kaderbrief is vormvrij, omdat het geen wettelijk vereist P&C-product is.

[3]Waterschapswet art. 103
[4]Waterschapsbesluit art. 4.27 t/m 4.35
[5]Waterschapsbesluit art. 4.36 t/m 4.62

Planning
De kaderbrief 2028 wordt door de VV vastgesteld op 17 juni 2027.

2.3 Bestuursrapportage 2027

Doel
De bestuursrapportage is gebaseerd op de realisatie over de eerste vier maanden van het jaar en structurele effecten uit de jaarrekening of uit de tweede begrotingswijziging 2026. In deze rapportage rapporteert het college aan de VV over de voortgang per programma op het gebied van doelrealisatie (voortgang op prestatie-indicatoren), exploitatie en investeringen. Ook wordt gerapporteerd over de in de begroting opgenomen risico's en beheersmaatregelen. Voor de VV is dit de eerste mogelijkheid om bij te sturen in de begroting van het lopende begrotingsjaar en te beslissen over wijzigingen, al dan niet door het college voorgesteld, van de lopende begroting. De bestuursrapportage wordt door de VV vastgesteld, waarmee voorgestelde begrotingswijzingen worden doorgevoerd.

Inhoud
Gerapporteerd wordt over de afwijkingen op basis van cijfers tot en met april ten opzichte van de begroting van het lopende jaar. De afwijkingen ten opzichte van de begroting worden in de bestuursrapportage verwerkt door middel van een prognose of een voorgestelde begrotingswijziging. Gelijktijdig met de bestuursrapportage wordt ter kennisname aan de VV gerapporteerd over de investeringen waarop verzamelkredieten van toepassing zijn.

Planning
De bestuursrapportage wordt vastgesteld op 15 juli 2027.

2.4 Tweede begrotingswijziging 2027

Doel
De tweede begrotingswijziging heeft als doel de VV te informeren over de uitnutting van de begroting 2027 - en waar nodig - goedkeuring te vragen voor financiële mutaties in de begroting 2027 die hebben plaatsgevonden ná de bestuursrapportage 2027. Daarnaast heeft de tweede begrotingswijziging als doel om een rechtmatig financieel beleid te realiseren.

In tegenstelling tot de bestuursrapportage worden in de tweede begrotingswijziging uitsluitend financiële wijzigingen opgenomen die leiden tot een aanpassing op programmaniveau. Deze worden voorzien van een onderbouwde toelichting, zonder nadere analyse van doelrealisatie, prestatie-indicatoren of voortgang van activiteiten. Alleen mutaties die leiden tot overschrijding of onderschrijding van lasten en baten per programma, of tot een wijziging van de investeringsuitgaven, worden opgenomen en ter vaststelling voorgelegd aan de VV.

Inhoud
Gerapporteerd wordt over de afwijkingen op basis van cijfers tot en met augustus ten opzichte van de begroting van het lopende jaar. De afwijkingen ten opzichte van de bijgestelde begroting worden in de tweede begrotingswijziging verwerkt door middel van een voorgestelde begrotingswijziging (exploitatie) of een prognose (investeringen).

Planning
De vaststelling van de tweede begrotingswijziging 2027 vindt 25 november 2027 plaats.

2.5 Begroting 2028 en meerjarenraming 2029-2032

Doel
In de begroting 2028 stelt de VV de financiële en inhoudelijke kaders vast waarbinnen het college het komende begrotingsjaar moet opereren: welke doelen Delfland dat jaar wil bereiken en de beleidsmatige en financiële kaders daarvoor. Bij de begroting wordt ook een doorkijk gegeven in de vorm van de meerjarenraming 2029-2032.

Inhoud
De begroting 2028 is de uitwerking van het WBP6, het coalitieakkoord en de kaderbrief 2028 in concrete doelen, prestatie-indicatoren en activiteiten per programmalijn en de bijbehorende (financiële) middelen.
De planning is dat in het najaar van 2027 het WBP7 wordt vastgesteld. Indien mogelijk worden eventuele effecten meegenomen in de begroting 2028 en meerjarenraming.

De begroting 2028 bestaat uit de bestuurlijke begroting waarin, naast lopende zaken, nieuwe ontwikkelingen en beleid (uit het coalitieakkoord 2027-2031) zijn opgenomen. De meerjarenraming 2029-2032 bevat de meerjarige[6] doorkijk en is primair van belang voor de kostenontwikkeling, de financieringsonderbouwing en de tariefstelling.

Het Waterschapsbesluit schrijft voor wat ten minste in de begroting en meerjarenraming opgenomen moet worden.[7]

Planning
De VV stelt de begroting 2028 vast op 25 november 2027.

[6]Waterschapswet art 100: ten minste 4 op het begrotingsjaar volgende jaren
[7]Waterschapsbesluit artikel 4.7 en 4.8 omschrijft de minimale vereisten aan de inhoud van de toelichting in de meerjarenraming; artikel 4.9 t/m 4.25 die voor de indeling en toelichting in de begroting.